

Bolu Milletvekili Lûtfi Gören'in İdarei Umumiyei Vilâyet Kanununun muaddel 116 ve 140 ıncı maddelerinin değiştirilmesine dair olan 1562 sayılı Kanunun değiştirilmesi hakkında kanun teklifi ile İdarei Umumiyei Vilâyat Kanununun değişik 116 ve 140 ncı maddelerinin değiştirilmesi hakkında kanun tasarısı ve İçişleri Komisyonu raporu (2/26, 1/136)

Bolu Milletvekili Lûtfi gören'in, İdarei Umumiyei Vilâyat Kanununun muaddel 116 ve 140 ncı maddelerinin değiştirilmesine dair olan 1562 sayılı Kanunun değiştirilmesi hakkındaki kanun teklifi (2/26)

T. B. M. M. Yüksek Başkanlığına

23 Ocak 1937 tarihiyle mütekaddim İdarei Umumiyei Vilâyat Kanununun 116 ve 140 ncı maddeleri ile bu maddeleri değiştiren 1562 sayılı Kanunun değiştirilmesi hakkındaki Kanun teklifim üzerinde yeniden incelemelerde bulundum bu maddeleri deliştiren ve fıkra ilâvesini âmir bulunan başkaca kanunlar bulunduğu neticesine maddei kaime halinde bulunan bu kanuni hüküm ve fıkraları da havi olmak üzere yeniden hazırladığım kanun teklifimi bağılı olarak sunuyorum. Evvelece İçişleri Komisyonuna havale buyurulan gereğe ile birleştirilmek ve bu kanun teklifim üzerine müzakere açılmasını ve gerekli encümene havale buyurulmasını dilerim.

Derin saygılar sunarım.

11 Şubat 1947

Bolu Milletvekili
Lâtri Gören

**BOLU MİLLETVEKİLİ LÛTFİ GÖREN'İN
TEKLİFİ**

Vilâyet Genel Meclis üyelerinin günlük ve süreli komisyon üyelerinin aylık ödeneklerine dair 13 Mart 1329 tarihli İdarei Umumiyei Vilâyat Kanununun 116 ve 140 ncı maddeleri ve bu maddelerin değiştirilmesi ve fıkra ilâvesi hakkındaki 99, 699, 1562, 2354 sayılı Kanunların değiştirilmesine dair kanun teklifi

BİRİNCİ MADDE — İdarei Umumiyei Vilâyat Kanununun 116 ncı maddesi ve bu maddeyi değiştiren kanun aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir :

Vilâyet genel meclis üyelerine meclis süresince 10 liradan 16 liraya kadar günlük ödenek ve

80 lira asli aylık esası üzerinden yolluk verilir.

Genel Meclis üyesinden olupta meclise katılmadan izin alanlara ödenek verilmez ve meclise katıldıktan sonra alacakları izin süresinde yalnız on günlüğü için ödenek verilir.

Özürsüz toplantılara gelmiyen üyeler ödene-

ğinden günlük kısıntı yapılır.

İKİNCİ MADDE — İdarei Umumiyei Vilâyat Kanununun 140 nci maddesi ve bu maddeyi değiştiren kanun aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

Vilâyet komisyon üyelerine 150 liradan 350 liraya kadar aylık ödenek verilir. Genel meclisin toplantı zamanlarında komisyon üyelerine meclis günlük ödeneği verilir. Bir aydan fazla izin alan komisyon üyelerine yalnız bir aylık için ödenek verilir. Özürsüz toplantılara gelmeyen üyeler ödeneğinden günlük kısıntı yapılır.

ÜÇÜNCÜ MADDE — Bu kanunun birinci ve ikinci maddesinde yazılı ödeneklerin miktarını tâyin ve değiştirilmesi genel meclis kara-

riyle yapılır. ve İçişleri Bakanlığının onamiyle tamamlanır.

DÖRDÜNCÜ MADDE — 13 Mart 1329 tarihli İdarei Umumiyei Vilâyat Kanununun 116 ve 140 nci maddesi ile bu maddelerin değiştirilmesine ve fıkra eklenmesine dair olan 7 Mart 1337 gün ve 99 sayılı ve 26 Kânunuevvel 1341 gün ve 699 sayılı ve 20 Şubat 1930 gün ve 1562 sayılı ve 9 Kânunuevvel 1933 gün ve 2345 sayılı kanun yürürlükten kaldırılmıştır.

BESİNCİ MADDE — Bu kanun yayımlandığı tarihten yürürlüğe girer.

ALTINCI MADDE — Bu kanun hükümlerini İçişleri Bakanı yürütür.

İdarei Umumiyei Vilâyat Kanununun değişik 116 ve 140 nci maddelerinin değiştirilmesine dair kanun tasarısı (1/136)

T. C.

Başbakanlık

Muamelât Genel Müdürlüğü

Tetkik Müdürlüğü

Sayı: 71 - 738, 6/346

6 . II . 1947

Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

İdarei Umumiyei Vilâyat Kanununun değişik 116 ve 140 nci maddelerinin değiştirilmesine dair İçişleri Bakanlığınca hazırlanan ve Bakanlar Kurulunca 3 . II . 1947 tarihinde Yüksek Meclise sunulması kararlaştırılan kanun tasarısının gerekçesiyle birlikte sunulduğunu arz ederim.

Başbakan

R. Peker

Gerekçe

İdarei Umumiyei Vilâyet Kanununun değişik 116 nci maddesine göre İl Genel Meclisi üyelerine müzakerelerin devamı süresince 5 liradan 10 liraya kadar verilmekte olan ödeneğin bugünkü hayat şartları ve aylıklara yapılan zamlar da gözönüne alınarak 10 liradan 16 liraya kadar çıkarılması uygun görüldüğünden bunu sağlamak üzere sözü geçen maddenin yeniden değiştirilmesi lüzumlu görülmüştür.

1929 yılından evvel mâni bir hüküm bulunmadığı cihetle İdarei Umumiyei Vilâyat Kanununun 140 nci maddesine dayanılarak Genel Meclis Daimî Komisyon Başkanı bulunan valilere yine Meclisin kararla 75 liradan 100 liraya kadar aylık ödenek verilmekte idi.

Devlet memurları maaşatının tevhit ve teadülüne dair 1452 sayılı kanunun yürürlüğe girmesi ve bu kanunun 15 nci maddesinde (ihtisas ve komisyon ücreti ve makam tahsisatı ve maktua ve hakkı huzur namlarıyla memurlara ayrıca umumi ve hususi bütçelerden hiç bir meblâğ verilemez) hükmünün tesisi dolayısıyla özel idare bütçelerinden valilere verilmekte olan bu aylık ödenekler kesilmiş

3656 sayılı kanunun 22 nci maddesi de bu hükmü aynen devam ettirmiş bulunduğundan özel idarenin icra organı olan ve İl Daimi Komisyonunun da başkanı bulunan valilerin asıl görevleri harici bu sürekli ve ek hizmetleri tamamen karşılıksız bırakılmıştır.

Halbuki Özel İdarenin icra organı sıfatıyla kanunen bütün hak ve hizmetlerinin koruyucusu ve yapıcısı olan ve bu yüzden bir çok sorumlulukları yüklenmekte bulunan valilerin gördükleri bu ağır hizmetin karşılıksız bırakılması çalışma saati dışında görev alan memurlara bile Bakanlar Kurulu kararile ek ödenek verilmesini sağlayan mevzuatımızın ruh ve anlamına da aykırı bir hal teşkil edeceğinden Devletin idari ve siyasi bir temsilcisi bulunan valilerin bu mühim görevleriyle malî durumları da göz önüne alınarak bir dereceye kadar terfiyelerini ve İl Daimi Encümen üyelerinin aylık ödeneklerinin de, hayat şartları ve memurların aylık ve ücretlerinin artırılmış olması göz önüne alınarak, yükseltilmesini sağlamak amacile İdarei Umumiyei Vilâyat Kanununun değişik 140 nci maddesinin değiştirilmesi suretiyle İlde İl Daimi Komisyon Başkanlığını yapan valilere 125 lira, üyelerine Genel Meclis kararıyle, 150 liradan 250 liraya kadar aylık ödenek verilmesi uygun görülmüş ve diğer taraftan 140 nci maddeye 2345 sayılı kanunla eklenen fıkra bu defa yeniden değiştirilen mezkûr maddenin içine alınmış bulunduğundan 2345 sayılı Kanunun da kaldırılması maksadıyla 3 ncu madde hazırlanmıştır.

İçişleri Komisyonu raporu

T. B. M. M.

İçişleri Komisyonu

Esas No. 2/26, 1/136

Karar No. 26

7 . V . 1947

Yüksek Başkanlığa

İdarei Umumiyei Vilâyat Kanununun değişik 116 ve 140 nci maddelerinin değiştirilmesine dair İçişleri Bakanlığınca hazırlanan ve Bakanlar Kurulunca Yüksek Meclise sunulması kararlaştırılan kanun tasarısı ile Bolu Milletvekili Lûtfi Gören'in, bu hususa dair kanun teklifi Komisyonumuza havale olunmakla her ikisi birleştirilerek teklif sahibi ve İçişleri Bakanı huzuriyle incelendi.

Gerek Hükümetin gerek teklif sahibinin gerekçelerinde bildirilen tafsilâta göre İl Genel Meclis üyelerine gündelik hesabıyla verilen ödenekleri ilcelerden il merkezine gelenlerin bir günlük otel ve iâşe masraflarına bugünkü fiyatlarla tekabül etmediği anlaşıldığı gibi şimdiki halde âzami haddi 150 liradan ibaret olan daimî komisyon üye aylık ödeneklerinin baremin en alt derecesinde maaş alan bir memurun durumundan dahi daha müzayakalı bir seviyede kaldığı görülerek bu ödeneklerin illerin mahallî hizmetleri üzerinde karar almağa ve denetlemede bulunmağa yetkili olarak seçilmeğe değerli görülen vatandaşların bu vatani hizmetinde mümkün olan fedakârlığı

göze alsalar dahi şahsi geçim dengelerini koruyacak derecede bir ödenekle rağbetlerini sağlamak zarureti nazara alınırsa ödenek miktarlarının yükseltilmesinde esas bakımından isabet görmemeğe imkân yoktur.

Tasarının tümü üzerinde açılan müzakerele türlü görüşler, Hükümet tasarısı ile Lûtfi Gören'in teklifi arasında bir ortalama bulunması üzerine karar kılarak Genel Meclis üye yevmiyesinin 12 ilâ 18 lira ve daimî komisyon üyeleri aylık ödeneginin 250 ilâ 350 lira olarak tesisti uygun görülmüş, Hükümetin kanun tasarısı ile Lûtfi Gören'in teklif metni arasında genel meclis ve daimî komisyon üyelerinin statüleriyle ilâzî usule ait hükümlerin de bulunduğu görülerek bunların tümü üzerinde daha abenkli ve vâdetli bir insicamın tesisi işi Hükümetçe Meclise verilmesi yakın bir zamanda tahakkuk edecek olan İl Özel İdareleri Kanunu bünyesi üzerinde yapılması gerekli incelemelere bakılarak günün ihtiyacı karşısında kanunun ödenek miktarları çerçevesi içinde neticelendirilmesine gidilmesi daha pratik olacağı görüşülerek teklif sahibi de

bu suretle muvafakat etmekle Hükümet tasarısı müzakereye esas tutulmuş ve bu tasarıda daimî komisyon başkanı sıfatıyla valiye verilmesi derpiş edilen ödenek meselesine de temas edilerek şimdiye kadar Valiler Teadül Kanununun kabulündenberi illerin özel idarelerine ilişkin hizmetleri kendi asli görevleri sırasında ifa etmiş olup Meclisin bu toplantı yılında kabul edilmiş kanunlarla makamlarına mahsus temsil ödenekleri de verildiğine ve Devletin özel idarelerin ilde en büyük temsilcisi vasfını gerektirdiği vasıflara uygun olarak kendilerine mesken, nakil vasıtası ve hizmet elemanları dahi tahsis edilmekte olduğuna göre ayrıca daimî komisyon başkanı sıfatıyla ödenek verilmesine ihtiyaç kalmıyacağı görüşülerek buna ait hüküm tasarıdan çıkarılmış ve arzolunan değişikliklerle tasarıнын tümü oybirliğiyle kabul edilmiştir.

Kamutaya arzedilmek üzere Yüksek Başkanlığa sunulur.

İçişleri Komisyonu Başkanı	Başkan V.	Sözcü
Tekirdağ <i>C. Uybadın</i>	Çoruh <i>A. Tüzün</i>	Kars <i>A. Eyidoğan</i>
Kâtip		
İsparta <i>S. Köksal</i>	Antalya <i>R. Kaplan</i>	Balıkesir <i>F. Tiritioğlu</i>
Bolu <i>İ. Yalçın</i>	Çorum <i>S. Karafakıoğlu</i>	Giresun <i>E. Dizdar</i>
Gümüşane <i>A. K. Varınca</i>	Kayseri <i>F. Apaydın</i>	Kocaeli <i>C. Aksu</i>
Konya <i>Ş. Ergun</i>	Süird <i>L. Yavuz</i>	Sivas <i>M. Ş. Bleda</i>
Tokad <i>R. Güreli</i>		Yozgad <i>İ. Olgun</i>

HÜKÜMETİN TEKLİFİ

İdarei Umumiyei Vilâyat Kanununun değişik 116 ve 140 ncı maddelerinin değiştirilmesine dair kanun tasarısı

MADDE 1. — İdarei Umumiyei Vilâyat Kanununun değişik 116 ve 140 ncı maddeleri aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir:

«Madde 116. — Genel Meclis üyelerine müzakerelerin devamı süresince 10 liradan 16 liraya kadar ödenek ve 80 lira aylık aslı üzerinden yolluk verilir.

Madde 140. — İl Daimî Komisyonları Başkanına (15) lira, üyelerine, Genel Meclis kararıyla, 150 liradan 250 liraya kadar aylık ödenek verilir. İl Daimî Komisyon üyeleri Genel Meclisin toplantısı zamanında yalnız üyelik ödeneği alırlar. Kendilerine ayrıca daimî komisyon ödeneği verilmez.»

MADDE 2. — 2345 sayılı Kanun kaldırılmıştır.

MADDE 3. — Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer

MADDE 4. — Bu Kanunu Bakanlar Kurulu yürütür.

	Devlet Bakanı
Başbakan	Başb. Yardımcısı
<i>R. Peker</i>	<i>M. Ökmen</i>
Devlet Bakanı	Adalet Bakanı
<i>M. A. Renda</i>	<i>Ş. Devrin</i>
Millî Savunma Bakanı	İçişleri Bakanı
<i>C. C. Toydemir</i>	<i>Ş. Sökmensüer</i>
Dışişleri Bakanı	Maliye Bakanı
<i>Hasan Saka</i>	<i>H. N. Keşnir</i>
Millî Eğitim Bakanı	Bayındırlık Bakanı
<i>Reşat Ş. Siner</i>	<i>C. K. İncedayı</i>
Ekonomî Bakanı	Sa. ve So. Y. Bakanı
<i>T. B. Balta</i>	<i>Dr. B. Uz</i>
Gümrük ve Tekel Bakanı	Tarım Bakanı
<i>T. Coşkan</i>	<i>F. Kurdoğlu</i>
Ulaştırma Bakanı	Ticaret Bakanı
<i>Ş. Koçak</i>	<i>A. İnan</i>
Çalışma Bakanı	
<i>Dr. S. İrmak</i>	

İÇİŞLERİ KOMİSYONUNUN DEĞİŞTİRİŞİ

İdarei Umumiyei Vilâyat Kanununun değişik 116 ve 140 ncı maddelerinin değiştirilmesine dair kanun tasarısı

MADDE 1. — İdarei Umumiyei Vilâyat Kanununun değişik 116 ve 140 ncı maddeleri aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir:

Madde 116. — Genel Meclis üyelerine müzakerelerin devamı süresince 12 liradan 18 liraya kadar ödenek ve 80 lira aylık aslı üzerinden yolluk verilir.

Madde 140. — İl Daimî Komisyonları üyelerine, Genel Meclis kararıyla 250 liradan 350 liraya kadar aylık ödenek verilir. İl Daimî Komisyon üyeleri Genel Meclisin toplantısı zamanında yalnız üyelik ödeneği alırlar. Kendilerine ayrıca Daimî Komisyon ödeneği verilmez. 4178 sayılı Kanunun 1 ncı maddesinin 3 ncü fıkrası hükmü bu ödenekler hakkında tatbik olunmaz.

MADDE 2. — Hükümetin ikinci maddesi aynen.

MADDE 3. — Hükümetin üçüncü maddesi aynen.

MADDE 4. — Hükümetin dördüncü maddesi aynen.